

ANKARA ANADOLU MEDENİYETLERİ MÜZESİ'NDE BULUNAN ÜÇ TABLET

Cahit GÜNBATTI

1980 yılı içerisinde, Anadolu Medeniyetleri Müzesi tarafından ikisi zarfla olmak üzere, üç tablet satın alınmıştır. O tarihlerde kendisi ile tesadüfen görüştüğümüz, tabletleri müzeye getiren Ahmet Bocal, bunların, Kayseri-Ağırnas'ta oturan bir yakınının terekesi arasında bulunduğunu ifade etmiştir.

Ağırnas kasabası Kayseri'nin 20 km. kadar kuzey-doğusunda; Eski Asur çağına âit olan ve ilim âleminde Kapadokya tabletleri olarak anılan binlerce çivi yazılı tabletin ortaya çıkarıldığı Kültepe (Karahöyük köyü) ye çok yakın bir mesafede bulunmaktadır.

Kayseri Arkeoloji Müzesi'nde görevli bulunduğumuz sıralarda, Ağırnas ve çevresini dolaşmak fırsatını bulmuştuk. Bildiğimiz kadarı ile, bu mevkiye tablet bulunması ihtimâli olan herhangi bir höyük yoktur. Biçim, duktus ve muhtevaları bakımından, Kapadokya metinlerinin tam bir benzeri olan bu tabletlerin, daha sistemli kazılar başlamadan önce Kültepe'den götürülmüş olduğunu zannediyoruz.

Müzede 14-1-80; 14-2-80 ve 14-3-80 env. numaraları ile kayıtlı olan bu belgelerin, tarafımızdan neşredilmesine müsaade eden Anadolu Medeniyetleri Müzesi Müdürü Sayın Raci Temizer'e ve bu ilk neşriyat çalışmamızda, kendisinin yakın destek ve yardımlarını gördüğüm Sayın Hocam Prof. Dr. Emin Bilgiç'e teşekkürlerimi sunarım.

Metinlerin Transkripsiyon ve Tercümeleri:

No. 1 (14-3-80; tablet):

Öy. 1 ma-na 10 GİN KÜ.BABBAR

ša a-na li-mi-im

ša A-mur-A-šur ší-im

TÚG.ĦI.A ħa-bu-lá-ku

5. *šu-mì Ma-nu-ki-A-šur*
lá-áp-tù KÙ.BABBAR!ÁP
Šu-ut-A-[nim]
Kà-ar-da
- Ay. *I-li-a ú A-mur-A-šur*
10. *[x] ma-na 5 GÍN KÙ.BABBAR*
i-ša-qú-lu
ki-ma šu-nu
Kà-ar-da-a
e-pu-[lá-ni]

Metnin tercümesi:

(1-6) Amur-Aššur'un limu'luğuna kadar, elbiselerin fiatı (olarak) benim borçlu olduğum 1 mine 10 Őeql gümüş Mannum-ki-Aššur adına kaydedilmiştir. (6-11) Šüt-Anam'un parası (olan) [x] mine 10 Őeql gümüşü Karda, Ilia ve Amur-Aššur ödeyecekler. (12-14) Onların yerine (adına) Karda bana ödeyecek.

No. 2 (14-1-80; zarf):

- Öy. *KIŠIB Adab-rabi*
KIŠIB Lá-qé-pì-im
KIŠIB Uš-wa-na
DUMU Zu-ba-na
5. *KIŠIB Ki-mì-ir-na-lá*
KIŠIB Ší-ħi-iš-nu-ma-an
a-na 15 GÍN KÙ-BABBAR
Ku-na-ni-a iš-tí
- Ay. *Ší-ħi-iš-nu-ma-an*
10. *ù um-mì-ša [ni-ša] -am-ší*
šu-ma [x x] [DAM!]
ni - [x] a-ší-mì-im
ni- [da] -ší-ma KÙ.BABBAR!ÁP -ni
ni- [lá] -qí

Metnin tercümesi:

(1) Adad-rabi'nin mührü, (2) Lâqepum'in mührü, (3-4) Zubana'nın oğlu Uşwana'nın mührü, (5) Kimirnala'nın mührü, (6) **Şişişnuman**'in mührü. (7-10) Kunaniya'yı **Şişişnuman**'dan ve annesinden 15 şeqel gümüşe satın aldık. (11-14) Eğer . . . . . sa, bedeli karşılığında satacağız ve paramızı alacağız.

No. 3 (14-2-80; zarf):

Öy. **KIŠIB A-šur-i-dí**
KIŠIB En-um-A-šur
A-šur-iš-tí-kál
ku-nu-kam lá i-šu-ma

Ay. **u-lá i-ik-nu-uk**

4 1/2 GÍN KÙ.BABBAR A-šur-iš-ta-ki-il₅
ša [x] Za-al-pá
ig-ri-šu ša-bu
šu-ma i-na sà-ra-dim

10. a-e-ma

ú-dá-pi-ir šu-ša-al-šu-um

K. i-ša-qal

Metnin tercümesi:

(1) **Aššur-idi**-nin mührü, (2) Ennum-**Aššur**'un mührü, (3-4) **Aššur-ıştikal**'in mührü yoktur. (5) 0 mühürlemedi. (6-8) 4 1/2 şeqel gümüş, **Aššur-ıştakil**'e, Zalpa'ya [kadar (?)] onun kirası olarak verilmiştir. (9-12) Eğer yükleme sırasında başka bir yere giderse, teminat parası ödeyecek.

Açıklamalar:

No. 1:

Bir kısım işaretlerin çok sathî ve bozuk olarak yazıldığı tablet, şahitsiz tipik bir borç mukavelesidir. St. 2-3 de lîmu olarak ismi geçen Amur-**Aššur**'a' göre, tabletin, Kültepe'nin II. tabakasına âit olduğu anlaşılmaktadır.

St. 8, 13: Karda, ilk defa karşılaştığımız bir isimdir. (Bu isim, henüz neşredilmemiş olan Kt. a/k 901/b 14 de de geçmektedir.)

No. 2:

Bir kadın kölenin satışı hakkındaki bu metin, ihtiva ettiği yerli şahıs isimleri bakımından dikkati çekmektedir.

St. 3-4: Baba oğul olarak geçen **Ušwana** ve Zubana isimlerinden birincisine ilk defa bu metinde rastlamaktayız. Zubana'yı ise, daha önceden yer adı olarak tanıyoruz. (Bk. E. Bilgiç, AfO XV, s. 35.)

St. 5: Bir metinde² "Kimarnala" şeklinde biraz farklı bir yazılışını gördüğümüz Kimirnalala şahıs adı, bir aidiyet eki ve aynı zamanda meslek isimlerinin teşkili için de kullanılan -ala elemanı ile meydana getirilmiş isimlerdendir. Aşağıdaki **Šihiš-n-uman** örneğinde görüldüğü üzere, son ek ile kök arasında bir -n- girmiştir. S. Alp (Belleten 50, s. 246 vd.) ve E. Bilgiç (AfO XV, s. 3-4.; Appellatif, s. 8 vd.) -ala ve bununla teşki edilmiş isimler üzerinde etraflı olarak durmuşlardır.

St. 8: Kunania, Kapadokya metinlerinde sık karşılaşılan bir isimdir (F. Stephens, PNC, s. 52^b; E. Laroche, LH, s. 98.)

No. 3:

Şahitsiz bir mukavele örneğidir.

St. 3, 6 da, **Aššur-ištikal/ ištakil** olarak yazılmış olan ismin daha başka yazılışları da bulunmaktadır (F. Stephens, PNC, s. 18").

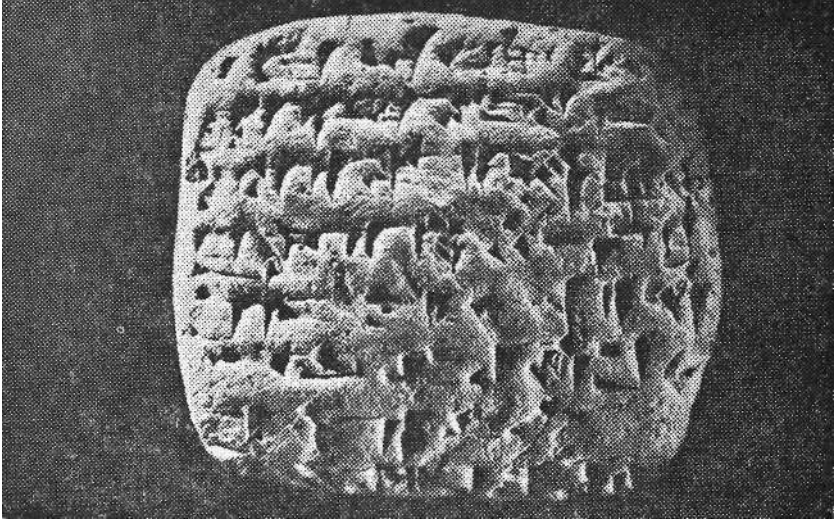
St. 10: a-e-ma (**ajēma**) "bir yere, bir yerde" kelimesinin a-i-e-ma veya **a-e-ša-ma** şekillerinde de yazılışları görülmektedir³.

St. 11: **šušalšum** "teminat parası"⁴. Bu kelimenin yapısı ve anlamı üzerinde E. Bilgiç (Appellatif, s. 54-56 da), geçtiği bazı metinleri de vermek suretiyle geniş olarak durmuştur.

2 Metin yeri için bkz. E. Bilgiç, AfO XV, s. 4 alt no 19

3 Bkz. CAD A/1, s. 231*. 234^a; K. Hecker, GKT, 52 d. (a-e-ma olarak neşredilmemiş Kt. a/k 447-b 18 de de geçmektedir.)

4 W. von Soden, AH w, s. 1288^b "Garantiebetrag".

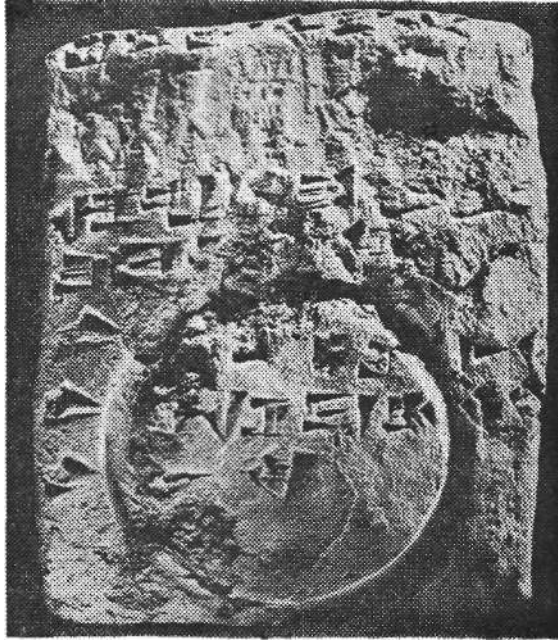
Resim 1 — 14.3.80 Önyüz

Resim 1 — 14.3.80 Arkayüz

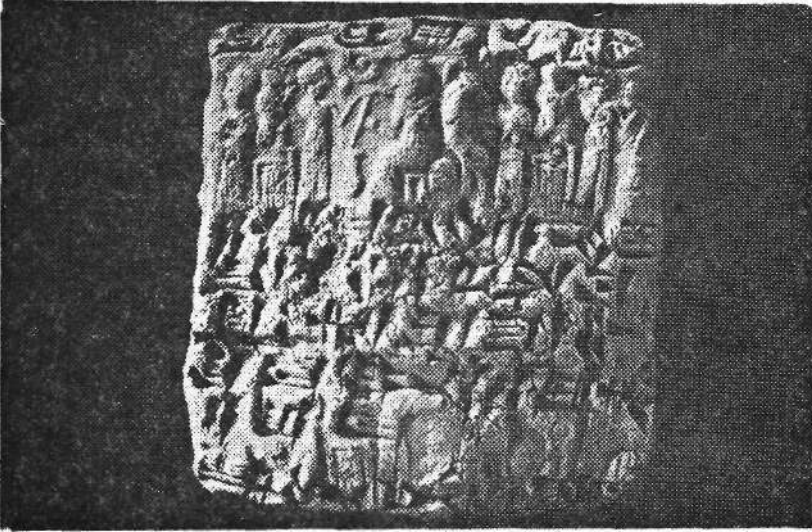
Resim 3 — 14.1.80 Önyüz

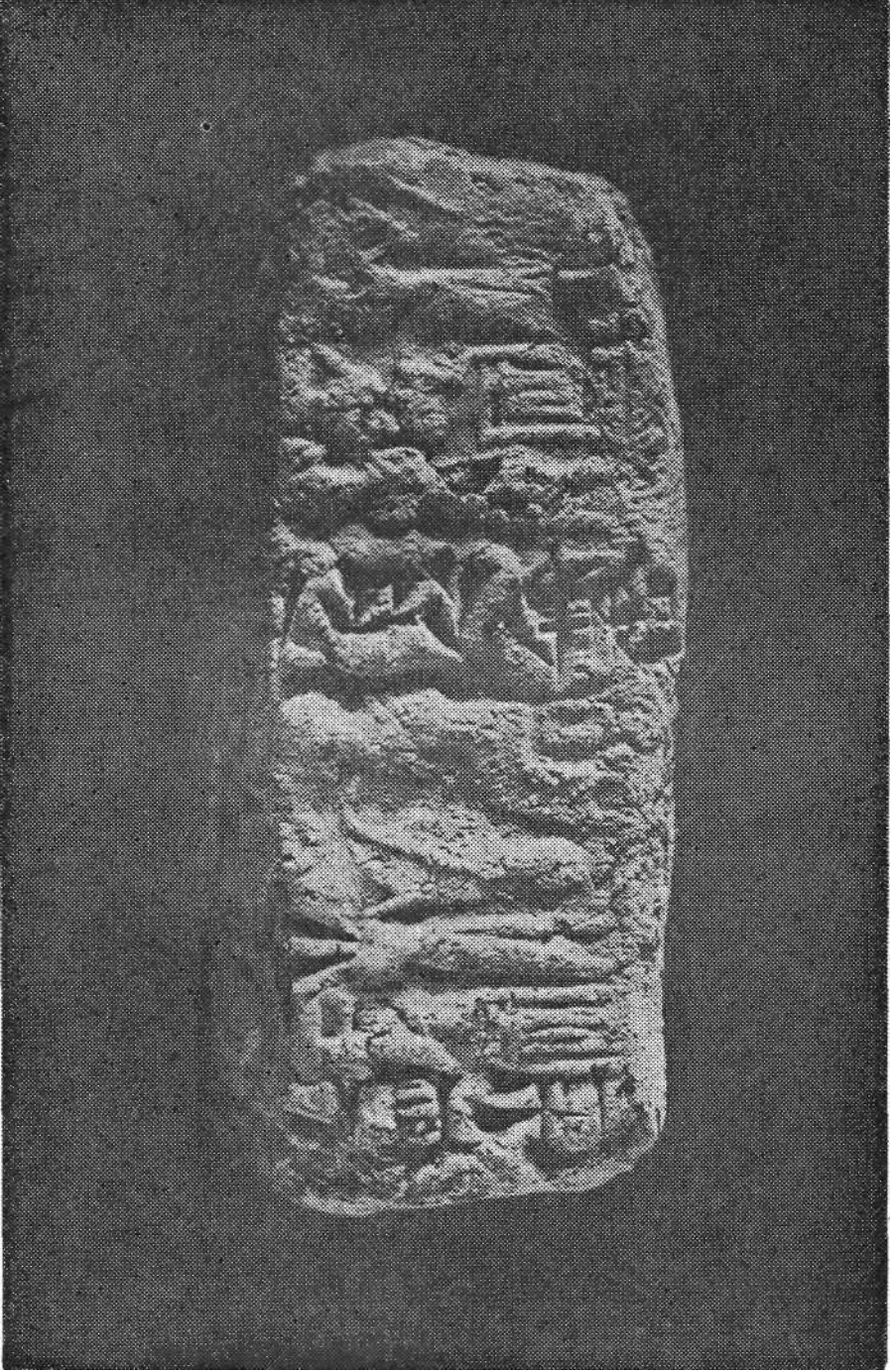
Resim 4 — 14.1.80 Arkayüz

Resim 5 — 14.2.80 Önyüz

Resim 6 — 14.2.80 Arkayüz

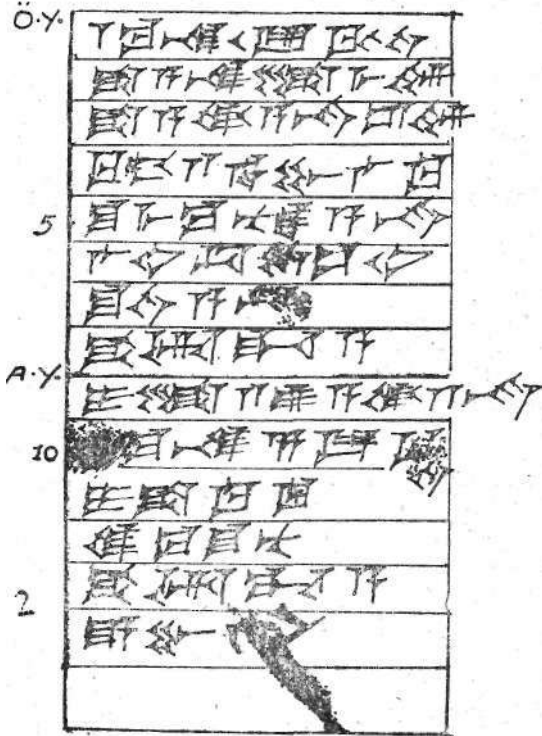
Resim 7 — 14.2.80 Sağkenar

Cahit Günbattu

Lev. I

Ank. 14-3-80

Ank. 14-1-80

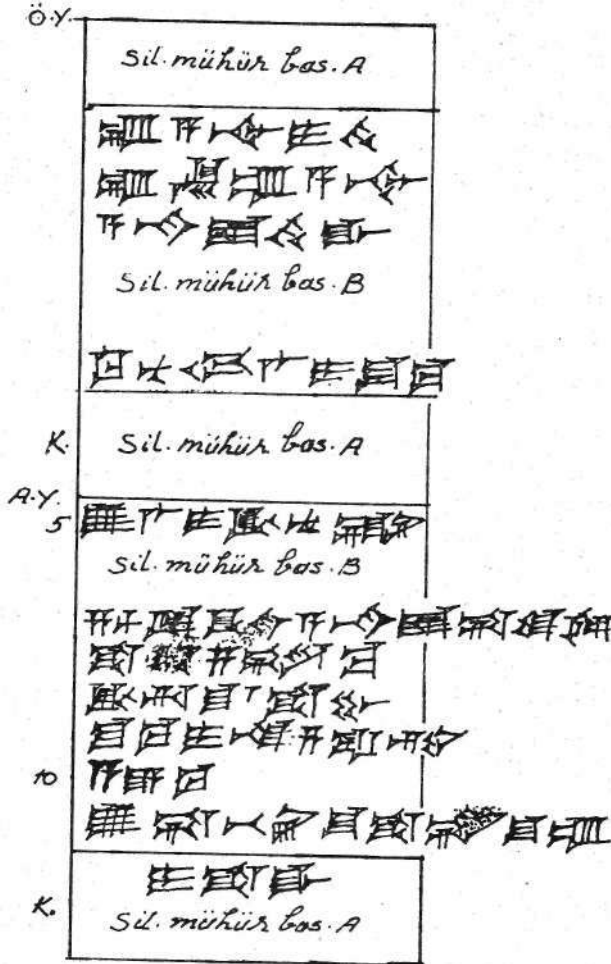

Sol k. sil. mühür bas. C
Sağ k. sil. mühür bas. A

Cahit Günbattı

Lev. III

Ank. 14-2-80

Sol k. sil. mühür bas. B
 Sağ k. sil. mühür bas. B